

Welkom!

Programma 30 maart 2021

16.00 uur – sectiejaarvergadering, zie stukken

Vanaf ongeveer 16.15 – webinar Rubrics door
Gerdineke van Silfhout

Vragen stellen via de chat en microfoons uitzetten
a.u.b.

 een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Werken met rubrics: de oplossing?

30 maart 2021

Gerdineke van Silfhout

 een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Inhoud

1. Wat zijn rubrics?
2. Waarom zet je rubrics in?
3. Hoe zet je rubrics in?

Wat is een rubric?

SAMENWERKEND LEREN				
Onderwerp	Starter ★ 	Junior ★ ★ 	Gevorderd ★ ★ ★ 	Expert ★ ★ ★ ★
Ontvangen en leren van feedback	Ik vind het lastig om van anderen te horen wat zij van mijn werk vinden. Ik kan moeilijk bepalen of de feedback voor mij zinvol is.	Als ik feedback krijg probeer ik te luisteren of ik iets aan de feedback kan hebben. Soms pas ik mijn gedrag of werk hier op aan maar ik voel me ook vaak nog aangevallen.	Als ik feedback krijg luister ik naar wat er gezegd wordt. Soms pas ik naar aanleiding van de feedback mijn werk of gedrag aan. Ik zie feedback als een kans om mijn werk te verbeteren.	Als ik feedback krijg luister ik naar wat er gezegd wordt. Ik kies welke feedback waardevol voor mij is en pas mijn werk of gedrag desgewenst aan. Ik nodig mensen zelf uit om feedback te geven.
Voor jezelf opkomen	Ik laat mij vertellen wat ik moet doen.	Ik spreek mijn voorkeur uit, maar laat anderen de conclusie maken.	Ik beargumenteer mijn gewenste voorkeur, mijn standpunt of verdeling.	Ik durf krachtig mijn eigen standpunt of mening te geven en verdedigen. In een gesprek kan ik mijn standpunten of meningen bijstellen.
Anderen helpen hun doelen te bereiken	Ik richt mij vooral op mijn eigen doelen. Ik ben niet bewust van het groepsdoel of de groei van andere groepsleden.	Ik ben vooral bezig met mijn eigen doelen en het groepsdoel.	Ik moedig anderen aan om het groepsdoel en hun eigen doelen te bereiken.	Ik stimuleer en help anderen om ons groepsdoel en hun eigen doelen te halen. Ik draag daarmee bij aan hun persoonlijke groei.

- Beschrijving van de criteria aan een bepaalde uitkomst;
- Niveaus van beheersing (o-v-g-e);
- Cellenstructuur: elke cel bevat een kwalitatieve beschrijving van criterium x niveau;
- Vaak op complexere vaardigheden of complex product gericht.

**Wie werkt er met rubrics?
Voor welke producten/vaardigheden?**

slo

Waarom zet je rubrics in?

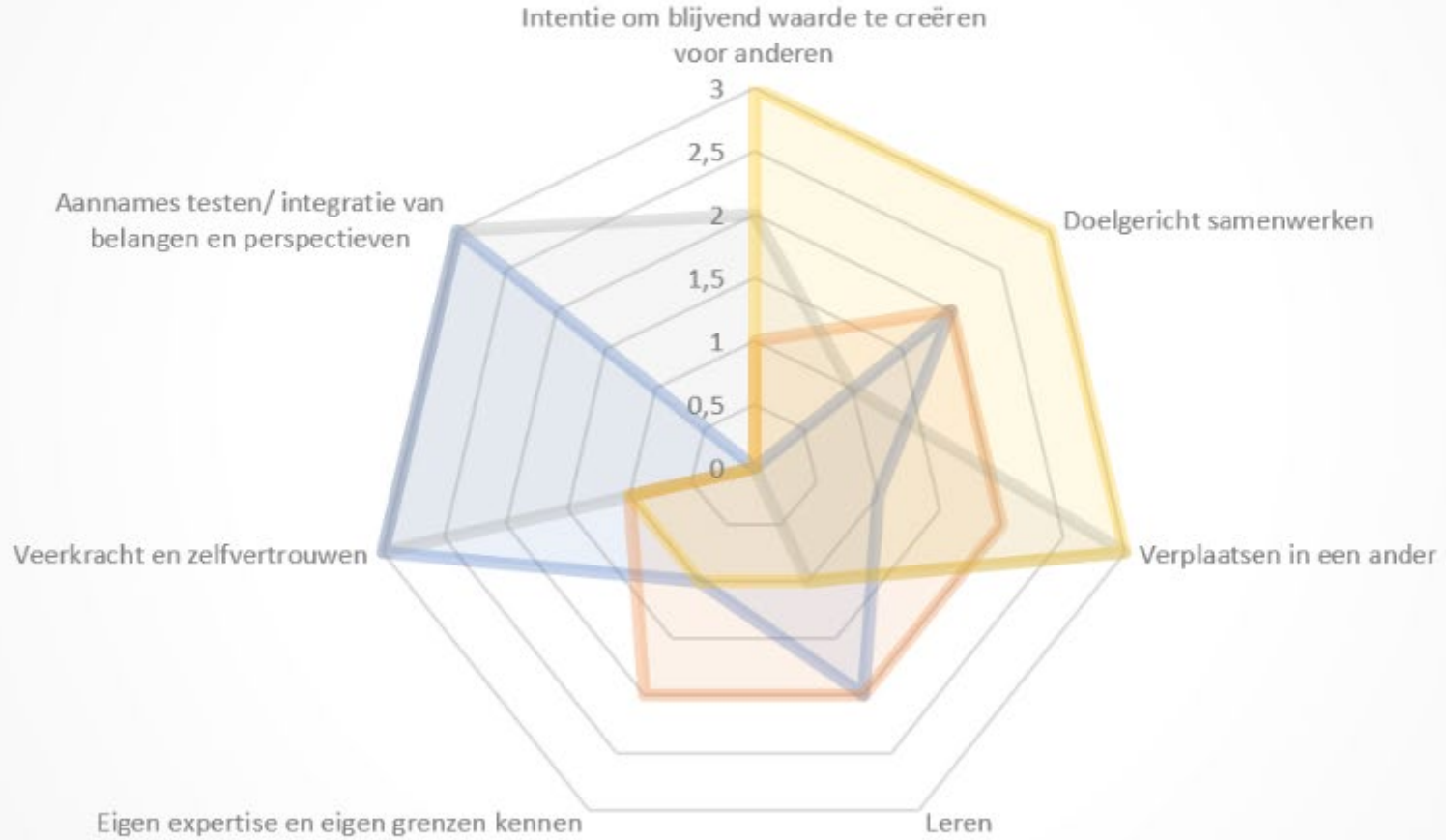

- Summatieve beslissingen te nemen over de leerlingprestatie: waar staat de leerling na het leren;
- Formatieve beslissingen te nemen gericht op verder leren: hoe kan een leerling zijn leren verbeteren?
- Middel en geen doel!

Vaardigheden ondernemend gedrag	Omschrijving ontwikkelingsniveau	Waardering	Beoordeling
Leren	<p>A</p> <p>De student richt zich tijdens de taakuitvoering op directe en concrete resultaten, is niet gericht op leren, maakt weinig gebruik van reflectie voor sturing van zijn eigen leerproces</p>	0 pt	
	<p>B</p> <p>De student ontdekt tijdens de taakuitvoering nieuwe dingen en kan deze benoemen. Kijkt terug op wat is geleerd en stelt in overleg nieuwe leerdoelen op.</p>	1 pt	
	<p>C</p> <p>De Student stelt zelfstandig leerdoelen op. Ontdekt tijdens contact met anderen nieuwe dingen en gebruikt inzichten van anderen om eigen bestaande ideeën te heroverwegen.</p>	2 pt	
	<p>D</p> <p>De student zoekt actief naar 'wat voor hemzelf en de ontwikkeling van zijn onderneming belangrijk is om te leren' (of wat je van een bepaalde fout/situatie kan leren) en nuanceert zijn perspectief met de inzichten van anderen.</p>	3 pt	

Ondernemersvaardigheden

■ Student zelf ■ Praktijkopleider ■ Medestudent 1 ■ Medestudent 2

Wat zijn voordelen van het gebruik van rubrics?

Genoemde voordelen

- Naast criteria zijn verwachtingen (succescriteria) duidelijk;
- Maakt inzichtelijk waar leerlingen staan, ook voor henzelf;
- Maakt groei inzichtelijk bij herhaald gebruik (leerlijn);
- Zorgt voor meer consistentie in beoordelingen;
- Onderbouwde en transparante wijze van beoordelen.

Wie leert het meeste van een rubric?

Wat zijn nadelen van een rubric?

Nadelen gebruik rubric

Dylan Wiliam vermijdt het gebruik van rubrics. O.a. om:

- Rubric geeft beperkte info over HOE te verbeteren, hoe van V naar G te komen
- Criteria blijven abstract: een voorbeeld zegt meer dan 1000 woorden
- Interpretatie: de leraar (expert) heeft andere beelden dan de leerling bij de inhoud (afhankelijk van kennis leerling)
- Onvoldoende werk wordt geëxpliciteerd; liever werken met goede voorbeelden i.p.v. slechte voorbeelden

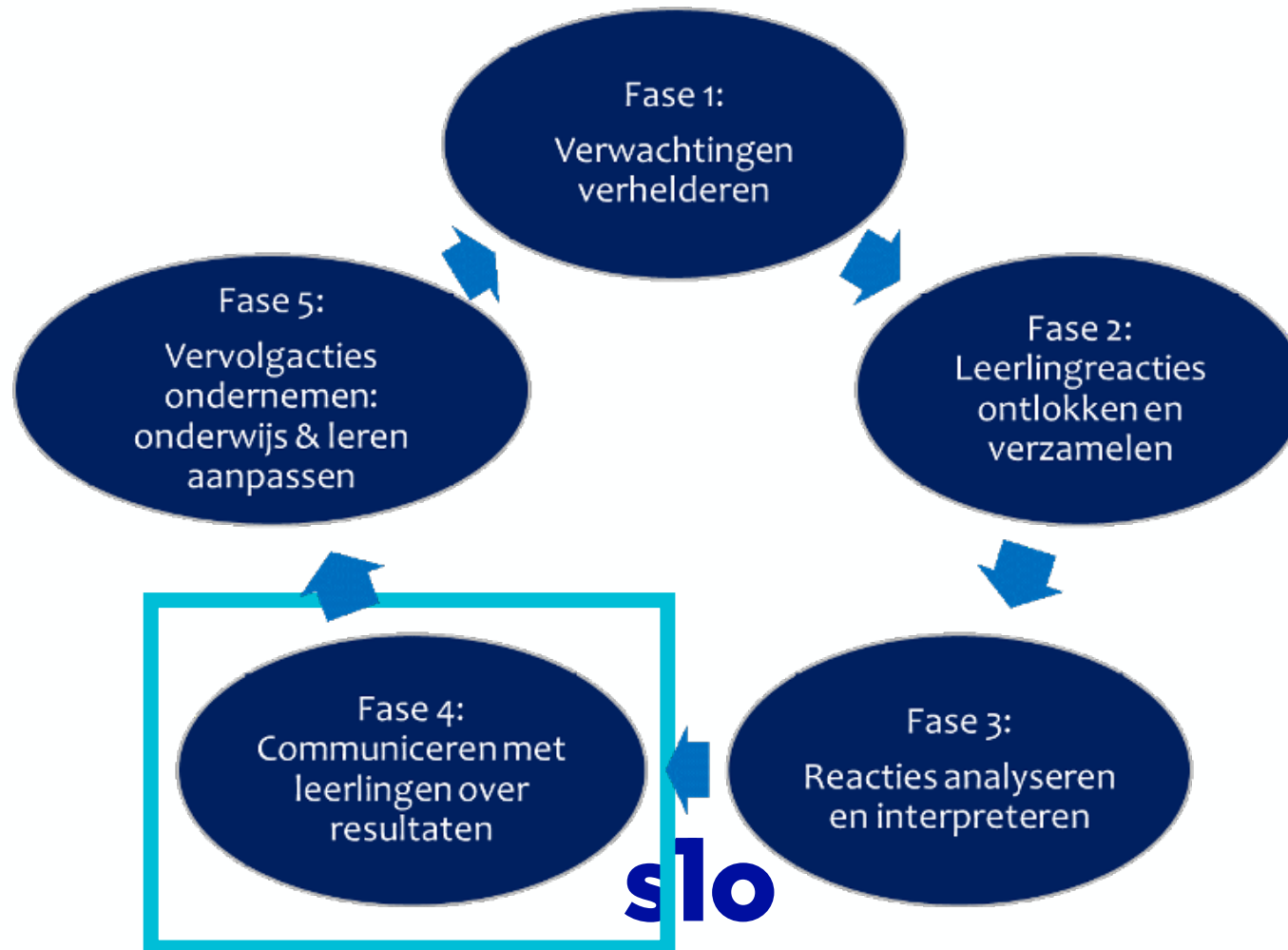
Nadelen gebruik rubric

Anderen noemen nog:

- Taligheid
- Gedetailleerdheid
- Schijnzekerheid

Dat vraagt om goed gebruik van rubrics

Fase 4: communiceren over resultaten

Fase 1: samen leerdoelen en succescriteria verhelderen

Fase 1: Verwachtingen verhelderen

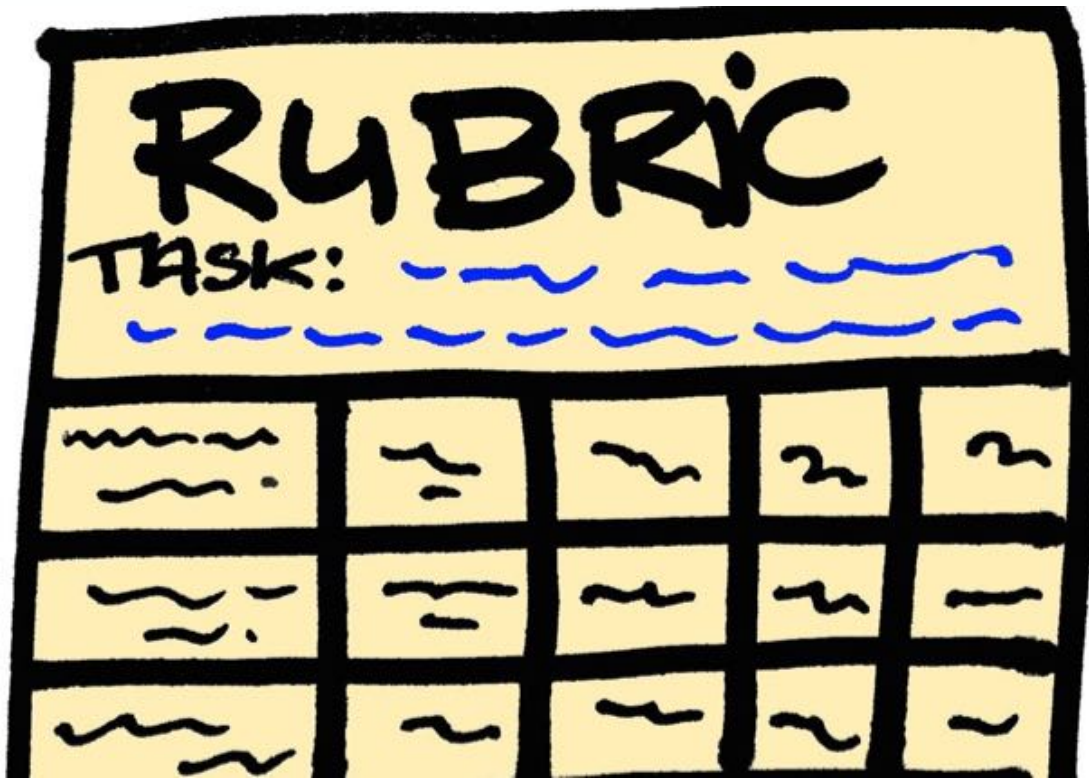
Een leerdoel op het bord is niet genoeg.

Weten de leerlingen ook wanneer ze het leerdoel bereikt hebben?

Succescriteria geven zicht op de mate waarin een leerling het leerdoel heeft behaald.

- Beschrijven observeerbaar gedrag;
- Bieden leerlingen houvast en inzicht tijdens het leren en de leerkracht mogelijkheden om onderwijs op maat te geven.

Rubrics in fase 1

- Rubric geven en voorbeelden vergelijken;
- Samen rubric vullen of aanvullen;
- Single point rubric gebruiken
- **IN ALLE GEVALLEN:** samen voorbeelden bekijken die wisselen in kwaliteit

Aardrijkskunde: succescriteria geven

- Leerlingen werken in drie lessen aan hun kaartvaardigheden
- Leerlingen bekijken voorbeeld-uitwerkingen van andere leerlingen met elkaar a.d.h.v. besproken succescriteria beschreven in rubric
- Met de opgedane kennis:
 - maken ze in les 2 en 3 hun eigen kaart
 - rekenen ze de schaal uit
 - tekenen de route van huis naar school in
 - geven ze elkaar (peer)feedback a.d.h.v. rubric én voorbeelden

Aardrijkskunde: succescriteria geven

- Rubric geven en voorbeelden vergelijken:
 - In groepjes en daarna klassikaal
 - Groepsgewijze aanpak o.l.v. docent

Samenwerken: samen video's bekijken (viewbrics.nl)

Rubric Samenwerkend leren

Onderwerp	Beginner	In ontwikkeling	Gevorderd	Expert
Actief luisteren naar anderen	Ik ben vooral met mijn eigen dingen bezig. Hierdoor kan ik niet navertellen wat er in de groep is besproken.	Ik richt mij enigszins op de anderen en maak soms oogcontact. Ik luister een beetje naar de inbreng van de groepsgenoten en reageer af en toe op wat de ander zegt. Ik kan stukjes navertellen van wat is besproken.		Ik heb mijn volledige aandacht bij de anderen. Ik reageer op wat de ander zegt, inhoudelijk of door bijvoorbeeld bevestigend te knikken. Ik kan goed voortbouwen op wat eerder gezegd is.
Leren van eigen fouten		Ik herken (en erken) mijn eigen fouten, en kan ze benoemen, maar onderneem geen actie.	Ik onderneem meestal actie naar aanleiding van mijn eigen fouten.	Ik onderneem altijd actie naar aanleiding van mijn eigen fouten en leer daarvan voor de volgende keer.
Leren van andermans fouten	Omdat ik mij vooral richt op mijn eigen werk ben ik mij er niet van bewust dat anderen fouten maken.		Ik herken andermans fouten en leer hier soms van voor mijzelf.	Ik herken andermans fouten, leer hiervan voor mijzelf en pas mijn eigen handelen aan.

Samenwerken: samen video's bekijken (viewbrics.nl)

- Rubric geven en voorbeelden vergelijken:
 - Lege rubric
 - Half ingevulde rubric
 - Gevulde rubric
 - Samen invullen
 - Samen een beoordeling maken incl. tips voor verbetering

FORMATIEF TOETSEN VAN VAARDIGHEDEN MIDDELS RUBRICS MET VIDEOVOORBEELDEN

[HOME](#)

[BLOG](#)

[TEAMLEDEN](#)

[CONTACT](#)

[ABOUT \(ENGLISH\)](#)

[PRODUCTEN](#)

Breakfast in Bed

Concerns <i>Areas that Need Work</i>	Criteria <i>Standards for This Performance</i>	Advanced <i>Evidence of Exceeding Standards</i>
	Food: All food is at the correct temperature, adequately seasoned, and cooked to the eater's preference.	
	Presentation: Food is served on a clean tray, with napkin and silverware. Some decorative additions may be present.	
	Comfort: Recipient is woken gently, assisted in seat adjustment, and given reasonable time and space to eat.	

notes on what
needs
improvement

criteria for
proficient
performance

notes on how the
work exceeds
expectations

slo

See <https://www.cultofpedagogy.com/single-point-rubric/>

Single point rubrics

- Rubric geven en voorbeelden vergelijken:
 - In tweetallen/groepjes
 - Klassikaal
 - Werken aan formuleringen die richting geven

Breakfast in Bed		
Concerns <i>Areas that Need Work</i>	Criteria <i>Standards for This Performance</i>	Advanced <i>Evidence of Exceeding Standards</i>
	Food: All food is at the correct temperature, adequately seasoned, and cooked to the eater's preference.	
	Presentation: Food is served on a clean tray, with napkin and silverware. Some decorative additions may be present.	
	Comfort: Recipient is woken gently, assisted in seat adjustment, and given reasonable time and space to eat.	

notes on what needs improvement

criteria for proficient performance

notes on how the work exceeds expectations

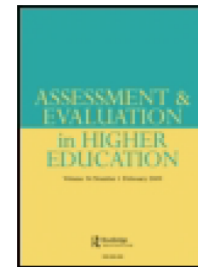
Fase 1: verwachtingen verhelderen

Samenvattend:

- Onderwijzen zonder leerdoelen gaat nog wel. Leren zonder **succescriteria** is 'hopeless' (John Hattie).
- **Voorbeelden** zijn cruciaal voor het verhelderen, delen en begrijpen van leerdoelen en succescriteria.
- **Actieve deelname** én eigenaarschap van alle leerlingen is daarbij van belang.
- De les(senserie) hoeft niet altijd met fase 1 te beginnen.
- Fase 1 **kost tijd** maar betaalt zich terug: dieper leren + eigenaarschap.

Voorbeelden vergelijken cruciaal

- “Examples are concrete and more easily understandable than descriptions of principles or relational concepts.”
- “Comparison underpins memory processes, categorisation, decision-making, problem-solving and inference”

Assessment & Evaluation in Higher Education

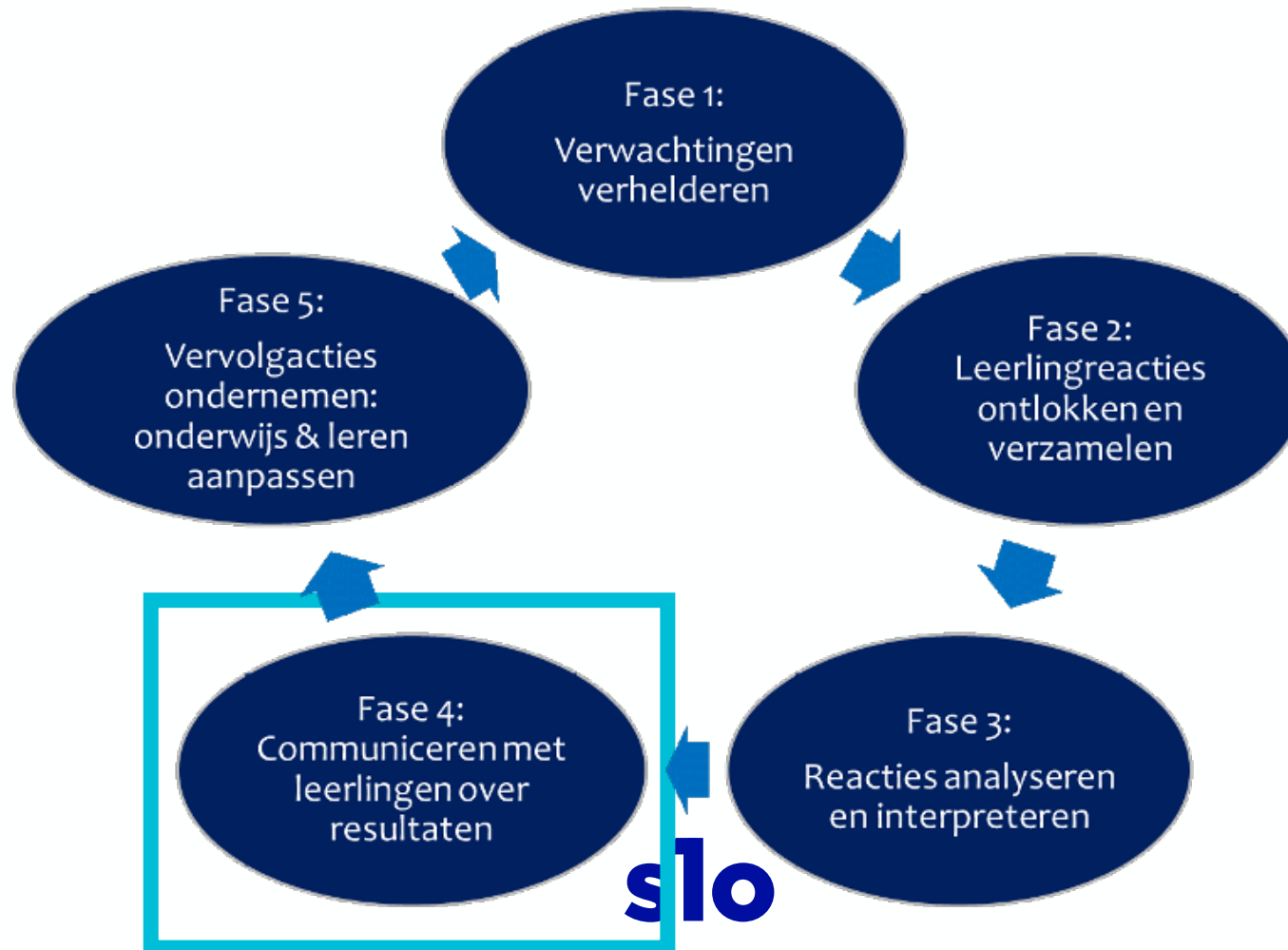
ISSN: (Print) (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/caeh20>

The power of internal feedback: exploiting natural comparison processes

David Nicol

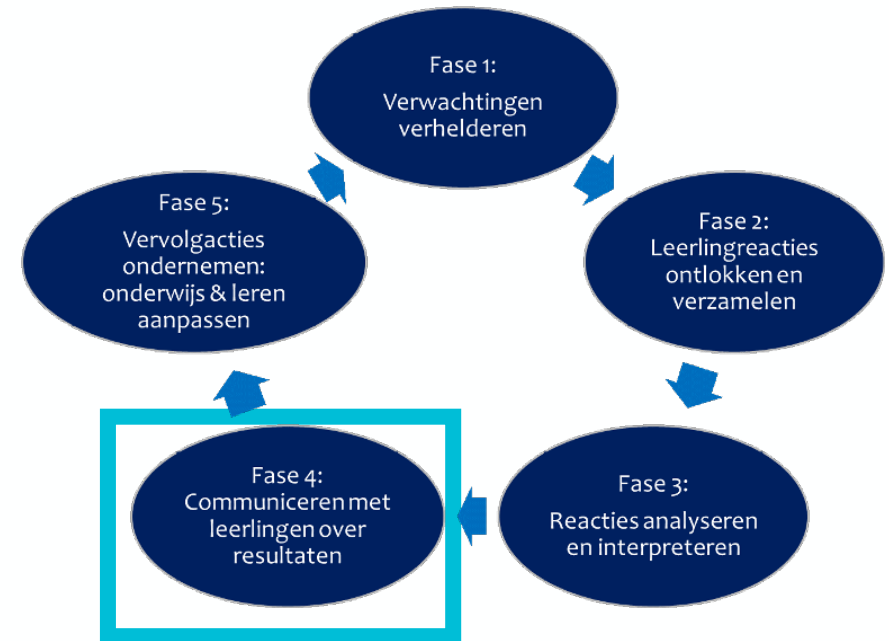
To cite this article: David Nicol (2020): The power of internal feedback: exploiting natural comparison processes, Assessment & Evaluation in Higher Education, DOI: [10.1080/02602938.2020.1823314](https://doi.org/10.1080/02602938.2020.1823314)

Fase 4: communiceren over resultaten

Fase 4: communiceren over resultaten

- Er zijn gedeelde beelden vanuit fase 1: fase 4 is herhaling van fase 1;
- Feedback van docent heeft een plek om te landen;
- Ook voor eigen of andermans werk (peer en self feedback);
- Maak behapbaar bijv. door rouleersysteem: elk groepje bekijkt één aspect.

Werken met uitgewerkte feedback-voorbeelden

Niet: docent verbetert/geeft feedback bij **elke** leerling

Wel: voordat leerlingen hun opgaven terugkrijgen, samen uitgewerkte feedbackvoorbeelden bekijken: wat is fout gedaan en hoe is dit verbeterd door de docent?

Modeling docent. Rubric is een hulpmiddel.

Hoe zijn deze punten op jouw werk van toepassing?

Nog enkele tips

- Er zijn voor- én nadelen aan gebruik rubrics. Ga na **waarom** en hoe je ze inzet;
- Ontwikkel ze als vaksectie of zelfs breder **samen** en maak afspraken over het gebruik ervan;
- Houd ze behapbaar en schiet niet door in het aantal aspecten (schijnzekerheid + geheel is meer dan som der delen);
- Verzamel er **voorbeelden** bij;
- Bespreek altijd met leerlingen a.d.h.v. concrete voorbeelden;
- Gebruik de rubrics om **groei** inzichtelijk te maken.

Groei inzichtelijk maken in kader studiebegeleiding

Reflectie op eigen handelen

Zet een **X** bij één van de vier opties

Effectiviteit van eigen handelen

Ik vind het lastig om aan te geven hoe ik de dingen heb aangepakt en wat het resultaat daarvan was.

Ik kan uitleggen hoe ik de dingen heb aangepakt. Ik vind het nog lastig om aan te geven of mijn handelen wel of niet effectief was.

Ik kan aangeven wat er wel of niet effectief was in mijn manier van handelen.

Ik kan aangeven wat er wel of niet effectief was in mijn manier van handelen en ik kan ook uitleggen waarom dat zo was.

Inzicht in consequenties van eigen handelen

Omdat ik lastig kan overzien hoe ik het nu eigenlijk heb aangepakt, vind ik het ook moeilijk om een plan te maken wat ik de volgende keer beter kan doen.

Ik kan terugkijken op mijn aanpak en een paar dingen aanwijzen die ik de volgende keer anders zou kunnen doen, zodat mijn manier van handelen effectiever wordt.

Lesvoorbeelden

19 maart 2020

> leraar po

> leraar vmbo

- [lesvoorbeelden](#)
 - aan de slag
 - links
-

> leraar havo/vwo

> schoolleider vo

> lerarenopleiders

Hier vind je geordend per leergebied (talen, exacte vakken etc.) allerlei inspirerende voorbeelden van formatieve praktijken in de klas. De voorbeelden geven een beeld van hoe formatief evalueren eruit kan zien bij de verschillende vakken. Ze inspireren, prikkelen en zetten aan tot denken: wat maakt deze lespraktijk nu formatief?

 een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

DANK VOOR JE BIJDRAGE!

Gerdineke van Silfhout: g.vansilfhout@slo.nl